Datum

1-6-2021

Onderwerp	Aantal bijlagen
Bodemkwaliteitskaart PFAS en Nota bodembeheer PFAS	2

Wat adviseert het college te besluiten?

1. *De bodemkwaliteitskaart PFAS en bijbehorende Nota bodembeheer PFAS vast te stellen.*

Wat is de aanleiding voor dit advies?

PFAS problematiek:
De afkorting PFAS staat voor poly- en perfluoralkylstoffen en is een verzamelnaam voor ruim 6.000 stoffen, waaronder PFAS, PFOA en GenX. PFAS zijn stoffen die door mensen zijn gemaakt vanwege hun specifieke eigenschappen zoals brandwerendheid en vuil- en waterafstotenheid. Ze hebben negatieve milieu-eigenschappen, ze zijn nauwelijks biologisch afbreekbaar, mobiel en vaak toxisch. Ze vallen in Nederland onder de Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS).
Doordat voor PFAS nog geen normen waren vastgesteld, werd in de zomer van 2019 door het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat met spoed een tijdelijke achtergrondwaarde voor PFAS vastgesteld. Deze waarde was zo laag (0,1 microgram per kilogram droge stof) dat er geen grondverzet meer kon plaatsvinden, omdat PFAS in de praktijk in het overgrote deel van

onderzochte partijen grond boven deze waarde werd aangetoond. Hierdoor kwamen veel infra- en bouwprojecten stil te liggen.

Nieuwe richtlijn PFAS
In opdracht van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat heeft het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieuhygiëne (RIVM) onderzoek uitgevoerd naar tijdelijke achtergrondwaarden bodem voor PFAS. Op 29 november 2019 zijn landelijk nieuwe (tijdelijke) achtergrondwaarden voor PFAS vastgesteld en is het tijdelijk handelingskader geactualiseerd. Deze landelijke normen zijn echter niet specifiek toegespitst op de Brabantse situatie.

Brabantbrede aanpak PFAS
Om bouwprojecten weer op gang te laten komen, hebben tegelijkertijd de Omgevingsdiensten in Noord-Brabant (ODBN, ODZOB, OMWB) de handen ineengeslagen om te komen tot een soepelere PFAS-norm. Voor 57 deelnemende gemeenten (waaronder Oss) werd een tijdelijke lokale PFAS-norm berekend, die in de "Handreiking toepassing PFAS houdende grond en baggerspecie Noord-Brabant" is opgenomen. Deze handreiking is op 28 januari 2020 door het college vastgesteld als beleidsregel voor de gemeente Oss. Het betreft een tijdelijke beleidsregel en is bedoeld om de periode naar een vastgestelde bodemkwaliteitskaart PFAS te overbruggen.

Daarnaast hebben de Omgevingsdiensten in Noord-Brabant in 2020 namens de colleges van burgemeester en wethouders van de 57 deelnemende gemeenten een bodemkwaliteitskaart PFAS voor de deelnemende gemeenten in Noord-Brabant en bijbehorende Nota bodembeheer PFAS opgesteld (bijlagen 1 en 2). Deze zijn in november 2020 aan de deelnemende gemeenten opgeleverd en konden daardoor niet eerder opgenomen worden in het gebied specifieke bodembeleid van de gemeente Oss, dat op 5 maart 2020 door de raad is vastgesteld.

Met deze kaart en bijbehorende nota hoeft bij hergebruik van grond in de deelnemende gemeenten niet meer apart op PFAS bemonsterd te worden. Dit scheelt in tijd en onderzoekskosten.

Met het bestuurlijk vaststellen van de bodemkwaliteitskaart PFAS en bijbehorende Nota bodembeheer PFAS wordt de vorige "Handreiking toepassing PFAS houdende grond en baggerspecie Noord-Brabant", vastgesteld op 28 januari 2020 als beleidsregel voor de gemeente Oss, ingetrokken.

Normering komt overeen met landelijke normen
Uit het Brabantbrede onderzoek blijkt dat het hele gebied van de 57 deelnemende gemeenten voldoet aan de strengste bodemkwaliteit klasse 'landbouw/natuur'. In de Nota bodembeheer PFAS wordt daarom voor het hele gebied de landelijke toepassingsnorm voor landbouw/natuur aangehouden. De normering in de Nota bodembeheer PFAS en de bodemkwaliteitskaart PFAS komt daarmee overeen met de op 2 juli 2020 geactualiseerde versie van het landelijk tijdelijk handelingskader (deze geactualiseerde versie vervangt het landelijk tijdelijk handelingskader van 29 november 2019).

Welk resultaat willen we bereiken?
Het stellen van een kader voor het duurzaam en efficiënt hergebruik van grond en het verankeren van een eenduidig bodembeleid voor PFAS. De bodemkwaliteitskaart PFAS geeft samen met de Nota bodembeheer PFAS duidelijkheid over de gebruiksmogelijkheden voor grond en bagger met PFAS in Oss en de regio.

Welke argumenten zijn er voor dit advies?

1.1 Met het vaststellen van de bodemkwaliteitskaart PFAS en de nota bodembeheer PFAS maken we het verplaatsen van grond binnen de regio eenvoudiger en goedkoper.
Sinds de inwerkingtreding van het tijdelijk handelingskader voor hergebruik van PFAS-houdende grond en baggerspecie (8 juli 2019) zijn de bodemkwaliteitsgegevens van PFAS verplicht bij grondverzet. Met het vaststellen van de bodemkwaliteitskaart PFAS hebben derden, die grond willen ontgraven en toepassen, geen of minder onderzoeken of partijkeuringen nodig en de afzet van grond kan weer op de gebruikelijke manier plaatsvinden.

1.2. Hiermee sluiten we aan bij regionaal beleid voor PFAS, waardoor uniformiteit en herkenbaarheid bij derden ontstaat.
Omdat alle 57 deelnemende Brabantse gemeenten op dezelfde manier hun beleid voor PFAS hebben opgesteld en vastgesteld, zorgt dit voor uniformiteit en herkenbaarheid bij derden.

1.3 Met deze PFAS-bodemkwaliteitskaart maken we het lokale bodembeleid compleet.
De door uw raad op 5 maart 2020 vastgestelde bodemkwaliteitskaart Oss en bijbehorende nota geven invulling aan het gebiedsgerichte bodembeleid van de gemeente Oss. In deze kaart en nota is PFAS nog niet opgenomen. Met de vaststelling van de bodemkwaliteitskaart

PFAS en bijbehorende nota bodembeheer PFAS is het lokale bodembeleid voor de gemeente Oss ook voor PFAS ingevuld.

Wat zijn tegenargumenten of risico's?

1.1 Het niet vaststellen van de bodemkwaliteitskaart PFAS en bijbehorende Nota bodembeheer PFAS leidt tot onderzoekskosten voor publieke en private partijen

Indien de bodemkwaliteitskaart PFAS en de Nota Bodembeheer PFAS niet worden vastgesteld, betekent dit dat elke toe te passen grondpartij en de toepassingslocatie onderzocht moeten worden op PFAS. Dit leidt tot onderzoekskosten en vertraging.

1.2. Bij verdachte locaties geldt de bodemkwaliteitskaart PFAS niet als erkend bewijsmiddel en blijft bodemonderzoek of partijkeuring noodzakelijk.

Grondverzet op basis van de bodemkwaliteitskaart PFAS mag alleen plaatsvinden op locaties die niet verdacht zijn op het voorkomen van bodemverontreiniging met PFAS.
Indien uit historisch bodemonderzoek blijkt dat de grond verdacht is op het voorkomen van PFAS, kan de bodemkwaliteitskaart PFAS niet als erkend bewijsmiddel gehanteerd worden en moet de partij onderzocht worden op aanwezigheid van PFAS via bodemonderzoek of partijkeuring. Als blijkt dat de grond één van de PFAS-waarden uit de nota bodembeheer PFAS (tabel 2) overschrijdt, dan kan de grond niet worden toegepast binnen het gebied van de deelnemende gemeenten.
Op basis van recent uitgevoerde onderzoeken op industrieterrein Moleneind is dit deel als verdacht gebied voor PFAS aan te merken. Verdachte locaties zijn: voormalig Philips terrein, Ossfloor, Desso (Kantsingel en Molenweg). Over het MSD terrein zijn nog te weinig gegevens van PFAS bekend. Hier komen plaatselijk concentraties voor in de grond waarbij sprake is van niet toepasbare grond. Vrijkomende grond moet in die gevallen tegen hogere kosten afgevoerd worden naar een erkende verwerker.

1.3. Beperkte houdbaarheid in verband met komst landelijk definitief handelingskader PFAS naar verwachting in 2021

De toepassingsnormen zoals die in de Nota bodembeheer PFAS zijn opgenomen, komen overeen met de normen in het landelijke Tijdelijk Handelingskader PFAS van 2 juli 2020. Als op een later tijdstip nog nieuwe toepassingsnormen worden gepubliceerd, dan wel in een nieuw Tijdelijk Handelingskader of als onderdeel van het Besluit bodemkwaliteit worden vastgesteld, zullen deze nieuwe toepassingsnormen gelden. De verwachting is dat nieuwe

toepassingsnormen niet of nauwelijks zullen afwijken van de normen zoals die nu in het Tijdelijk Handelingskader van 2 juli 2020 zijn opgenomen.

Waar moeten we rekening mee houden?

a. Financiën
Uitvoering en toetsing aan de bodemkwaliteitskaart PFAS valt binnen de regulier beschikbare middelen c.q. opdracht aan de ODBN. Met het vaststellen van de Bodemkwaliteitskaart PFAS en Nota bodembeheer PFAS vervalt de noodzaak voor aanvullend onderzoek naar PFAS, wat leidt tot een kostenbesparing bij grondverzet. Dit geldt niet alleen voor externe partijen die grond verzetten, maar ook voor ons als gemeente.

b. Communicatie
Het ontwerpbesluit is gepubliceerd in Oss Actueel en is gedurende zes weken ter inzage gelegd bij de balie op het gemeentehuis Oss. Er zijn geen zienswijzen ingediend.
Na bestuurlijke vaststelling worden de bodemkwaliteitskaart PFAS en Nota bodembeheer PFAS voor openbaar gebruik gepubliceerd op onze gemeentelijke website en op de bodemwebsite van de ODBN (http://bodemloket.odbn.nl). De kaart wordt, conform wettelijke eisen, ook opgenomen in het nationale bodemloket (www.bodemloket.nl).
Intern wordt voorlichting gegeven over de bodemkwaliteitskaart PFAS en de Nota bodembeheer PFAS.

c. Uitvoering
Op het moment dat de bodemkwaliteitskaart PFAS en de Nota bodembeheer PFAS zijn vastgesteld, kan hier gebruik van worden gemaakt.
Met het bestuurlijk vaststellen van de bodemkwaliteitskaart PFAS en de Nota bodembeheer PFAS wordt de vorige “Handreiking toepassing PFAS houdende grond en baggerspecie Noord-Brabant”, vastgesteld op 28 januari 2020 als beleidsregel voor de gemeente Oss, ingetrokken.

d. Overlegd met
IBOR: Trudy Bus, Stefan Roché, Luc Visschers
VB-VO: Yvonne van den Breemer
ODBN: Niels Drillenburg en Debby Schouten

Bijlagen:
1. Bodemkwaliteitskaart PFAS
2. Nota bodembeheer PFAS

Volgvel	Ons kenmerk
6	

Samenvatting

Als vervolg op de vaststelling van het gebied specifieke bodembeleid door uw raad d.d. 5 maart 2020 wordt nu de bodemkwaliteitskaart PFAS en bijbehorende Nota bodembeheer PFAS voor vaststelling voorgelegd. Beide documenten zijn eind 2020 pas gereed gekomen voor alle 57 deelnemende Brabantse gemeenten (waaronder Oss) en konden daardoor niet eerder opgenomen worden in het gebied specifieke bodembeleid van de gemeente Oss.
In de Nota bodembeheer PFAS (verzamelnaam voor poly- en perfluoralkylstoffen) is bepaald hoe we omgaan met PFAS-houdende grond en baggerspecie voor onze gemeente.
Door vaststelling van de Bodemkwaliteitskaart PFAS en bijbehorende Nota Bodembeheer PFAS maakt dit deel uit van ons lokale bodembeleid. Hierdoor wordt het voor PFAS eenvoudiger om grondverzet uit te voeren en is geen onderzoek naar PFAS nodig, tenzij de locatie verdacht is op het voorkomen van PFAS.
Het ontwerpbesluit is gepubliceerd in Oss Actueel en is gedurende de periode van 4 maart tot en met 14 april 2021 (zes weken) ter inzage gelegd bij de balie op het gemeentehuis Oss. Er zijn geen zienswijzen ingediend.